

INTEGRÁLT NAGYVADGAZDÁLKODÁS

Rövid neve:

Gondozója: Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézet

Felelőse: Dr. Náhlik András egyetemi tanár

Előadója: Dr. Náhlik András egyetemi tanár

Jellege: A típusú

Oktatásának módja: előadás és gyakorlat

Számonkérés módja: kollokvium

Mintatantervben ajánlott szemeszter száma: 3.

Órakerete: Nappali tagozaton 2 + 1 óra hetenként (30 óra összesen); levelező tagozaton: 6+4 óra összesen

Önálló munka: 2 óra hetente (30 óra összesen)

Kreditérték: 3

II. A tantárgy oktatásának célja:

Olyan ismeretek megszerzése, ami képessé teszi a hallgatókat a nagyvadgazdálkodás magasabb szintű irányítására, a nagyvadgazdálkodással kapcsolatos felügyeleti és tervezési tevékenységre. A populációparaméterek becslési korlátainak megismerésével, a közvetett paraméterek és élőhelyi indikátorok használatának elsajátításával a hallgatók megtanulják reálisan becsülni, meghatározni, ill. felülbírálni a hasznosítás mértékét. A hazai nagyvadfajok ökológiájának megismerésével értékelni tudják azok szerepét az ökoszisztémában. A nagyvadállományok létszáma múltbeli alakulásának megismerésével és a számok elemzésével értékelni tudják a gazdálkodás múltbeli hibáit és következtetéseket vonhatnak le a jövőbeli létszámgazdálkodás mikéntjére vonatkozóan. Képesek lesznek a nagyvadállományok tervezéséhez a legkorszerűbb modelleket alkalmazni. Elsajátítják az élőhely-gazdálkodás legkorszerűbb ismereteit, képesek lesznek az élőhely-fejlesztés olyan megtervezésére, amely a vadkárt csökkenti.

III. A tantárgy tartalmának rövid leírása

A növekedési modellek működésének megismerése és értékelésük. A nagyvadállomány szabályozásának tervezése és gyakorlati kivitelezése. A nagyvadgazdálkodás természetvédelmi korlátai és egyéb vonatkozásai. A ragadozás és fajok közötti versengés a nagyvadfajok dinamikájára gyakorolt hatásának értékelése. Nagyvad élőhely-gazdálkodás tervezése és kivitelezése. Nagyvadfajok ökológiai igényei. A nagyvad szerepe az ökoszisztémában. Nagyvad-hasznosítási modellek.

IV. A tantárgy kapcsolata más tantárgyakkal

Előttárgyak: -

Ráépülő tárgyak: -

V. A tantárgy oktatásának módszertana, infrastrukturális szükséglet:

Az előadások szemléltetésére PowerPoint kerül felhasználásra. Önálló munka keretében irodalmazási feladat kidolgozása, és kiselőadások tartása történik.

VI. Évközi ellenőrzés, számonkérés módja: A hallgatók számára újszerű, nehéz anyag elsajátításának feltétele az évközi tanulás. A vizsga tételhúzással, a tétel írásban történő kidolgozásával és szóbeli előadásával zajlik.

VII. Szakmai követelményrendszer

- *készség* szintjén: ismerjék a nagyvad hasznosításának és az élőhely-gazdálkodás lehetőségeit és korlátait;
- *jártasság* szintjén: legyenek tisztában a hasznosítási modellek működésével és a tervezési módszerekkel;
- *ismereti* szinten: ismerjék a nagyvad ökológiai igényeit és a nagyvad szerepét az ökoszisztémában.

VIII. Irodalom

Kötelező: Faragó S. és Náhlik A. (1997): A vadállomány szabályozása - a fenntartható vadgazdálkodás populációökológiai alapjai. Egyetemi tankönyv, Budapest, Mezőgazda Kiadó
Az intézet honlapján fellelhető elektronikus tananyag.

Ajánlott: Vadbiológiai tudományos folyóiratok kijelölt publikációi.

X. Minőségbiztosítás módszere:

- Kutatási eredmények folyamatos nyomon követése;
- Saját kutatások eredményeinek felhasználása;
- Oktatási módszerek javítása a hallgatói véleményezések figyelembe vételével.

XI. Fejlesztési politika:

A vizsgára történő felkészülés a kijelölt irodalom és az előadás vázlatok segítségével történik.

Dr. Náhlik András
egyetemi tanár

Jóváhagyta az Erdőmérnöki Kar Tanácsa 2008. május 13-i ülésén.

Prof. dr. Varga Szabolcs
dékánhelyettes

A Nagyvadállományok szabályozása tantárgyi programjának melléklete

Előadások anyaga

Téma		Óra nappali	Óra levelező
1.	Növekedési modellek és valós növekedés, a vadeltartó képesség fogalmának értékelése, a nagyvadállomány becslési lehetőségei és értékelésük, a nagyvadállomány tervezésének lehetőségei és ezek értékelése nagyvad determinisztikus és sztochasztikus modellek figyelembe vételével	5	1
2.	A nagyvadállomány dinamikájának alakulása az elmúlt évtizedekben statisztikai adatok alapján, a vadgazdálkodási ágazat mérlege és az azt befolyásoló tényezők elemzése, az erdei vadkárakra ható tényezők értékelése	4	1
3.	A nagyvad sűrűségének természetvédelmi vonatkozásai, az idegenhonos nagyvadfajok szerepének értékelése a hazai faunában és vadgazdálkodási jelentőségük, a mesterséges kiegészítő takarmányozás és az trófeaszemléletű állomány szabályozás értékelése természetvédelmi szempontból	5	1
4.	A hazai nagyvad fajok területhasználata és táplálkozásmódja, telemetriai módszerek értékelése a vadbiológiai kutatásban, az otthonterület becslésének módszerei, a gímszarvas otthonterületének nagysága a két ivar esetében, évszakonkénti változások, az erdőszűlt és nyílt területek használatának jellemzői valamint az éjszakai-nappali területhasználat gímszarvasnál, a mesterséges kiegészítő takarmányozás hatása a gímszarvas mozgására; az aktivitás napi változásai	8	2
5.	A ragadozás Lotka -Volterra modellje és értékelése, a ragadozó működési és számbeli válasza a zsákmányállatok sűrűségének változására, ragadozási görbék, a farkas ökológiai jellemzői a ragadozás értékelése a nagyvadállományra vonatkozóan, a fajok közötti versengés és vadgazdálkodási értékelése, sztochasztikus modellek és értékelésük vadgazdálkodási szempontból, a nagyvad hasznosításának modellezése mátrixokkal	8	1
Összesen:		30	6

Gyakorlatok anyaga

Téma		Óra nappali	Óra levelező
1.	Nagyvad területhasználatának terepi tanulmányozása	5	2
2.	Vadkár terepi bemutató	5	
5.	Modellezés mátrixokkal	3	2
6.	Sztochasztikus modellezés	2	
Összesen:		15	4